VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:n muuttamisesta 50/2024 vp

Pienten yritysten erityisjärjestelmää koskeva direktiivi (EU) 2020/285

MARJA NIIRANEN
NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
VAV/VEROJAOSTO 21.5.2024

EU-oikeus

- Neuvoston direktiivi (EU) 2020/285 yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä annetun direktiivin 2006/112/EY muuttamisesta pienten yritysten erityisjärjestelmän osalta sekä asetuksen (EU) N:o 904/2010 muuttamisesta pienten yritysten erityisjärjestelmän asianmukaisen soveltamisen valvomiseksi.
- Jäsenvaltioiden sovellettava 1.1.2025 lukien.
- Lait ehdotetaan hyväksyttäväksi mahdollisimman pian, jotta Verohallinnon toimeenpanotehtävän oikeudellinen perusta vahvistuu.

Alarajahuojennuksen poistaminen

- EU-oikeus ei enää mahdollista verovelvollisuuden alarajaan liittyvän huojennuksen soveltamista.
- Alarajahuojennuksen tarkoituksena on ollut lieventää verovelvollisuuden alarajasta yrityksille mahdollisesti aiheutuvaa kasvua estävää vaikutusta, mutta se ei ole ollut käytännössä tehokas keino (hallinnollinen monimutkaisuus, heikko kohdentuminen).
- Poistaminen parantaa arvonlisäverojärjestelmän tehokkuutta.
- Budjettivaikutus:

- valtion arvonlisäveron tuotto kasvaa vuositasolla noin 80 miljoonaa euroa.
- ansio- ja pääomatuloveron tuotto pienenee, koska alarajahuojennus on tuloverotuksessa veronalaista tuloa.
- Kokonaisuudessaan muutoksen arvioidaan vähentävän verotuottoja vuonna 2025 noin 13 miljoonaa euroa. Täysimääräinen verotuottovaikutus on vuositasolla arviolta noin 59 miljoonaa euroa verotuottoja kasvattava ja tämä toteutuu vuodesta 2026 alkaen.

Verovelvollisuuden alarajan määrittely

- Alarajan taso edelleen laajalti jäsenvaltioiden harkinnassa (enintään 85 000 euroa), Suomessa säilytetään nykyisellä 15 000 euron tasolla.
- Alarajan määrittelyä yhdenmukaistetaan EU:n jäsenvaltioiden kesken, mutta direktiivi jättää edelleen jonkin verran harkintavaltaa jäsenvaltioille.
- Liikevaihto lasketaan kalenterivuoden perusteella: Suomessa luovutaan tilikausiperusteesta.
- Yrityksen koon määrittelyssä otetaan huomioon nykyistä pidempi ajanjakso: Suomessa kuluvan kalenterivuoden lisäksi otetaan huomioon edellisen kalenterivuoden liikevaihto.
- Verovelvollisuus alkaa vasta alarajan ylittämishetkestä lukien: Suomessa velvollisuus rekisteröityä takautuvasti ajalta ennen alarajan ylittymistä (eli tilikauden alusta lukien) poistetaan.

Rajatylittävän verottomuuden käyttöönotto

- Kansallinen pienten yritysten verovapaus laajennetaan verotuksen neutraalisuuden parantamiseksi koskemaan muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneita elinkeinonharjoittajia.
- Sijoittautumisjäsenvaltiona pidetään jäsenvaltiota, jossa elinkeinonharjoittajalla on liiketoimintansa kotipaikka.
- Suomen kansallinen vähäisen toiminnan verottomuus laajenee koskemaan sellaisia toisessa jäsenvaltiossa kotipaikan omaavia elinkeinonharjoittajia, joilla ei ole Suomessa kiinteää toimipaikkaa.
- Suomessa liiketoiminnan kotipaikan omaava elinkeinonharjoittaja voi soveltaa verovapautta toisessa jäsenvaltiossa.
- Edellytyksenä, että

- kansallisen verovapauden raja-arvo ei ylity, ja
- liikevaihto unionissa on enintään 100 000 euroa.

Verovapaus ei koske elinkeinonharjoittajia, joiden kotipaikka on Yhteisön ulkopuolella.

Vähäisen toiminnan harjoittamista Yhteisössä koskeva erityisjärjestelmä

- Rajatylittävän verottomuuden soveltamiseksi elinkeinonharjoittajan on tunnistauduttava erityisjärjestelmään sijoittautumisjäsenvaltiossa, joka toimii ainoana yhteyspisteenä.
- Järjestelmä yksinkertaistaa hallinnollisia velvoitteita ja mahdollistaa valvonnan.
- Verottomuutta sovellettaessa käytettävä tunnistetta, johon lisätty pääte ”EX”.
- Sähköinen ilmoittamisvelvollisuus
    - Ennakkoilmoitus ja sen muutosilmoitus
    - Neljänneskalenterivuosi-ilmoitus ja sen oikaisuilmoitus
- Ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönnin sanktiona laiminlyöntimaksu (OVML 39 §).
- Elinkeinonharjoittajalle ei voida määrätä verovelvoitteita verottomuuden myöntävässä jäsenvaltiossa muutoin kuin velvoitteiden laiminlyöntien johdosta.

Viranomaisvaikutukset

Verohallinnolle aiheutuu kertaluontoisia investointikuluja arviolta noin 3 198 000 euroa, josta järjestelmäkuluja 2 730 000 euroa ja henkilöstökuluja noin 5 htv eli 468 000 euroa.

Jatkuvia kustannuksia vuositasolla 950 000 euroa, josta järjestelmäkuluja 250 000 euroa ja henkilöstökuluja noin 8 htv eli noin 700 000 euroa.

Alarajahuojennuksen poistaminen aiheuttaa lisääntynyttä ohjauksen ja neuvonnan tarvetta.

Uuden erityisjärjestelmän käyttöönotto aiheuttaa Verohallinnolle merkittävän uuden tehtävän, johon sisältyy tunnistamisrekisterin perustaminen, kansainvälistä tietojenvaihtoa, valvontaa, neuvontaa ja ohjausta.

Voimaantulo

- Lait tulevat voimaan 1.1.2025.
- Säännöksiä sovelletaan lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen alkavaan tilikauteen taikka lain voimaantulon jälkeiseen tilikauden osaan, jos tilikausi on alkanut ennen lain voimaantuloa.
- Jos tilikausi on kesken lain voimaantullessa, alarajahuojennus myönnetään tilikauden vuodelle 2024 kuuluvien kalenterikuukausien osalta. Vuodelle 2025 kuuluvien kalenterikuukausien osalta huojennusta ei myönnetä. Huojennusta koskevat tiedot annetaan vuoden 2024 viimeiseltä verokaudelta annettavan veroilmoituksen yhteydessä.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos, kysymyksiä ?